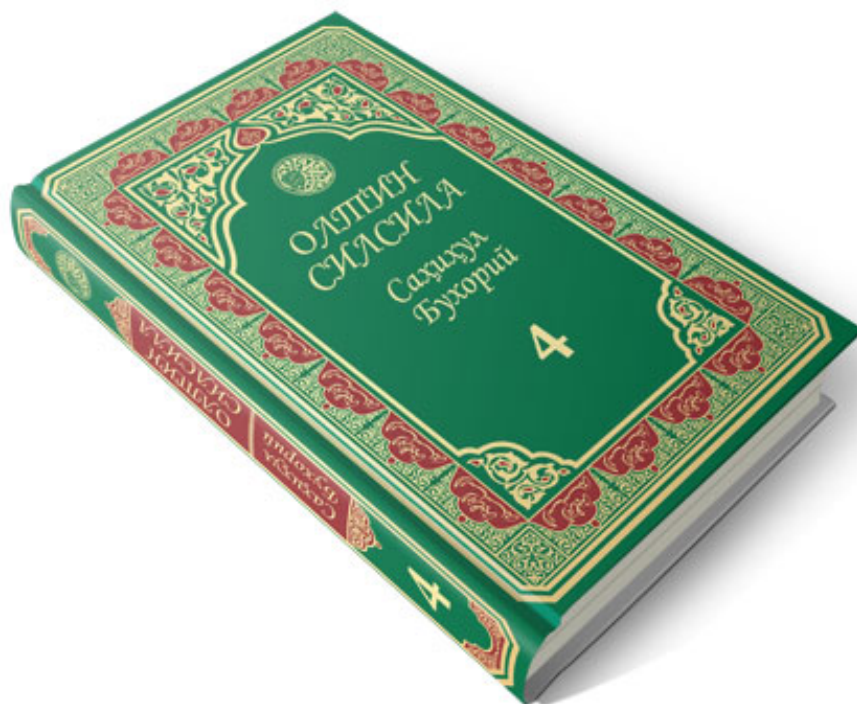

4. «Олтин силсила» мажмуасининг тўртинчи жузи.

11:43 / 24.03.2014 3794

«Олтин силсила» мажмуасининг тўртинчи жузи.

Муаллиф: Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф ва таржимонлар гуруҳи

Номи: “ОЛТИН СИЛСИЛА – Саҳиҳул Бухорий 4-жуз”

Нашриёт: «HILOL NASHR» Нашриёт-матбааси

Сана: 2014

Ҳажми: 672 бет

ISBN: 978-9943-4159-7-3

Ўлчами: 70×100 1/16

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмитанинг 601-сонли тавсияси ила чоп этилган

МУНДАРИЖА

55. Васиятлар китоби

- 1-боб. Васиятлар ва Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг «Кишининг васияти ҳузурида ёзилган (бўлиши лозим)» деган сўзлари ҳақида
- 2-боб. Меросхўрларини бой ҳолида қолдириш уларнинг одамлардан тиланиб юришидан яхшироқдир
- 3-боб. (Молнинг) учдан бирини васият қилиш ҳақида
- 4-боб. Васият қилувчининг васийга «Боламга қараб тур», дейиши ва васий учун жоиз бўлган даъволар ҳақида
- 5-боб. Бемор боши билан имо қилиб, аниқ ишора этса, ўтади
- 6-боб. Ворисга васият қилиш йўқ
- 7-боб. Ўлим чоғида садақа қилиш ҳақида
- 8-боб. Аллоҳ таолонинг «У қилган васият ёки қарз(адо этилгани)дан сўнг» деган сўзи ҳақида
- 9-боб. Аллоҳ таолонинг «У қилган васият ёки қарз(адо этилгани)дан сўнг», деган сўзининг таъвили ҳақида
- 10-боб. Қариндошларига вақф ёки васият қилса... Қариндошлар кимлар?
- 11-боб. Аёллар ва фарзанд ҳам қариндошларга кирадими?
- 12-боб. Вақф қилган киши ўзи вақф қилган нарсадан фойдаланса бўладими?
- 13-боб. Бирон нарсани вақф қилиб, уни бошқага топширмаса, ўтади
- 14-боб. Фақирларга ёки бошқаларга эканини очиқ айтмай, «Ҳовлим Аллоҳ учун садақа», деса ўтади ва уни қариндошларга ёки ўзи хоҳлаган жойга тасарруф қилаверади
- 15-боб. «Ерим ёки боғим онамнинг номидан садақа» деса, гарчи кимга эканини аниқ айтмаса ҳам ўтади
- 16-боб. Киши молини, қул ёки уловларининг баъзисини садақа ёки вақф қилса, ўтади
- 17-боб. Вакилига садақа қилган, кейин ўша вакил (буни) ўзига қайтариб берган киши ҳақида
- 18-боб. Аллоҳ таолонинг «Агар тақсимлашга яқин қариндошлар, етимлар ва мискинлар ҳозир бўлсалар, ундан (меросдан) уларга ҳам улашинг», деган сўзи ҳақида
- 19-боб. Тўсатдан вафот этган кишининг номидан нимани садақа қилиш мустаҳаблиги ва маййитнинг номидан назрларни ўташ ҳақида
- 20-боб. Вақф ва садақада бировни гувоҳ қилиш ҳақида
- 21-боб. Аллоҳ таолонинг «Ва етимларга ўз молларини беринг. Нопокни покка алмаштирманг. Уларнинг молларини ўзингизнинг молларингизга қўшиб еманг. Зеро, бу катта гуноҳ эрур.

Агар етимларга адолат қила олмасликдан қўрқсангиз,
ўзингизга ёққан аёллардан никоҳлаб олинг» деган сўзи ҳақида
22-боб. Аллоҳ таолонинг «Етимларни то никоҳ(ёши)га
етгунларича синаб туринглар», деган сўзи ҳақида
22-боб (такрорий). Етимнинг молида васийнинг нималар қилишга ҳаққи
борлиги ва ўзининг иш ҳақи миқдорига кўра ундан қанча ейиши ҳақида
23-боб. Аллоҳ таолонинг «Албатта, етимларнинг молларини
зулм ила ейдиганлар қоринларига ўт-оловни ейдилар, холос.
Ва тезда ловуллаган дўзахга кирурлар», деган сўзи ҳақида
24-боб. Аллоҳ таолонинг «Сендан етимлар ҳақида сўрарлар.
«Уларга ислоҳ қилиш яхшидир», деб айт. Агар уларнинг (молларини)
аралаштириб юборсангиз, бас, биродарларингиздир. Аллоҳ бузғунчини
ҳам, ислоҳчини ҳам билади. Агар хоҳласа, Аллоҳ сизларни
қийинчиликка соларди. Албатта, Аллоҳ азиздир, ҳақимдир», деган сўзи
25-боб. Агар етимга фойдали бўлса, сафарда
ва ҳазарда уни хизматкор қилиб олиш ҳамда она
ва унинг (кейинги) эрининг етимга қараб туришлари ҳақида
26-боб. Ерни вақф қилиб, унинг чегарасини
аниқ айтмаса ҳам жоиз. Садақа ҳам шундай
27-боб. Бир неча киши ўрталаридаги умумий ерни вақф қилишса, жоиз
28-боб. Вақфнинг қандай ёзилиши ҳақида
29-боб. Бой, фақир ва меҳмонлар учун вақф қилиш ҳақида
30-боб. Ерни масжид учун вақф қилиш ҳақида
31-боб. Ҳайвонлар, от-улов, товарлар ва нақд пулларни вақф қилиш
32-боб. Вақфда иш юритувчининг нафақаси ҳақида
33-боб. Ер ёки қудуқни вақф қилиб, бошқа мусулмонлар
неча қовға олса, ўзи учун ҳам ўшанча бўлишини шарт қилса...
34-боб. Агар вақф қилувчи «Унинг қийматини
Аллоҳдангина сўраймиз» деса, жоиз
35-боб. Аллоҳ таолонинг «Эй иймон келтирганлар!
Бирортангизга ўлим келганда...» деган сўзи ҳақида
36-боб. Васийнинг маййитнинг қарзларини
меросхўрлар иштирокисиз ўташи ҳақида

56. Жиход ва юришлар китоби

1-боб. Жиход ва юришларнинг фазли ҳақида
2-боб. Одамларнинг энг афзали Аллоҳнинг йўлида
жону моли билан жиход қиладиган мўминдир
3-боб. Эркаклар ёки аёлларнинг жиход
ва шаҳидлик сўраб дуо қилиши ҳақида

- 4-боб. Аллоҳ йўлида жиҳод қилувчиларнинг даражалари ҳақида
- 5-боб. Аллоҳнинг йўлида эртаю кеч чиқиш ҳамда «Бировингизнинг жаннатдаги камон узунлигича жойи...» ҳақида
- 6-боб. Шаҳлокўз ҳурлар ва уларнинг сифатлари
- 7-боб. Шаҳидликни орзу қилиш ҳақида
- 8-боб. Аллоҳ йўлида йиқилиб ўлган кишининг фазли.
У ўшалардандир (шаҳидлардандир). Аллоҳ таолонинг «Ким уйдан Аллоҳ ва Унинг Расулига ҳижрат қилиб чиқса-ю, сўнгра унга ўлим етса, албатта, унинг ажри Аллоҳ зиммасига тушади», деган сўзи ҳақида
- 9-боб. Аллоҳ йўлида талафот етган киши ҳақида
- 10-боб. Аллоҳ азза ва жалланинг йўлида жароҳатланган киши ҳақида
- 11-боб. Аллоҳ таолонинг «Биз учун фақат икки яхшиликдан бирини кутмоқдасиз, холос», деган сўзи ҳақида
- 12-боб. Аллоҳ таолонинг «Мўминлар ичида Аллоҳга берган аҳдларига содиқ қолган эранлар бор. Бас, уларнинг аҳдига вафо қилганлари ҳам, мунтазир бўлиб турганлари ҳам бор Улар асло алмаштирмадилар», деган сўзи ҳақида
- 13-боб. Солиҳ амал жангдан олдиндир
- 14-боб. Дайди ўқ келиб ўлдирган киши ҳақида
- 15-боб. Аллоҳнинг калимаси олий бўлиши учун жанг қилган киши
- 16-боб. Аллоҳ йўлида оёқлари чанг бўлган киши ҳамда Аллоҳ таолонинг «Мадина аҳлига... Албатта, Аллоҳ яхшилик қилувчиларнинг ажрини зое қилмас», деган сўзи ҳақида
- 17-боб. Шу йўлдаги одамлардан чангни артиш ҳақида
- 18-боб. Урушдан сўнг ғусл қилиш ҳамда чанг ҳақида
- 19-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ йўлида қатл қилинганларни ўлик деб ҳисоблама! Йўқ, тирикдирлар, Робблари ҳузурида ризқлантирилмоқдалар. Улар Аллоҳ ўз фазлидан берган нарсалардан хурсандлар ва ҳали ортларидан уларга қўшилмаган биродарларига уларга хавф йўқлигининг ҳамда улар маҳзун ҳам бўлмасликларининг хушхабарини бермоқдалар», деган сўзининг фазли ҳақида
- 20-боб. Шаҳиднинг устига фаришталар соя солиб туриши ҳақида
- 21-боб. Мужоҳиднинг дунёга қайтишни орзу қилиши ҳақида
- 22-боб. Жаннат қиличлар жилваси остидадир
- 23-боб. Жиҳод учун фарзанд тилаш ҳақида
- 24-боб. Урушдаги шижоат ва қўрқоқлик ҳақида
- 25-боб. Қўрқоқликдан паноҳ сўралиши ҳақида
- 26-боб. Урушдаги иштирокларини сўзлаб берган киши ҳақида
- 27-боб. Жангга чиқиш вожиблиги, вожиб бўлган жиҳод ва ният ҳақида

28-боб. Кофирлигида мусулмонни ўлдириб, сўнг мусулмон бўлиб, кейин тўғри яшаган ва ўлдирилган киши ҳақида

29-боб. Рўзанинг ўрнига ғазотни танлаган киши ҳақида

30-боб. Қатлдан бошқа шаҳидлик еттитадир

31-боб. Аллоҳ таолонинг «Мўминларнинг бешикаст бўлатуриб, ўтириб олувчилари билан Аллоҳнинг йўлида моллари ва жонлари ила жиҳод қилувчилари баробар бўлмаслар. Аллоҳ моллари ва жонлари билан жиҳод қилувчиларнинг даражасини ўтириб олувчилардан афзал қилди... Ўта мағфиратлидир, ўта раҳмлидир», деган сўзи ҳақида

32-боб. Жангда сабр қилиш ҳақида

33-боб. Жангга ундаш ва Аллоҳ таолонинг «Мўминларни жангга унда», деган сўзи ҳақида

34-боб. Хандақ қазиш ҳақида

35-боб. Узри ғазотдан ушлаб қолган киши ҳақида

36-боб. Аллоҳнинг йўлида рўза тутишнинг фазли ҳақида

37-боб. Аллоҳ йўлида нафақа қилишнинг фазли ҳақида

38-боб. Ғозийни жиҳозлаган ёки унинг ўрнида яхшилик билан қолганнинг фазли ҳақида

39-боб. Жанг олдидан ўзига ҳанут суртиш ҳақида

40-боб. Пешдорнинг фазли ҳақида

41-боб. Пешдори ёлғиз юбораверадими?

42-боб. Икки кишининг сафар қилиши ҳақида

43-боб. Отларнинг қошёлларига қиёмат кунигача яхшилик боғлаб қўйилган

44-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг «Отларнинг қошёлларига қиёмат кунигача яхшилик боғлаб қўйилган», деган сўзларига биноан жиҳод яхши билан ҳам, фожир билан ҳам давом этаверади

45-боб. Аллоҳ таолонинг «...ва боқиб қўйилган отларни...» деган сўзига биноан от сақлаш ҳақида

46-боб. От ва эшакнинг номи ҳақида

47-боб. Отдан шумланиш тўғрисида зикр қилинган нарсалар ҳақида

48-боб. От уч киши учундир. Аллоҳ таоло айтади: «Отлар, хачирлар ва эшакларни миншингиз ва зийнат учун (яратди)»

49-боб. Ғазотда ўзганинг уловини уриш ҳақида

50-боб. Асов ҳайвон ва айғир отни миниш ҳақида

51-боб. Отнинг улуши ҳақида

52-боб. Урушда ўзганинг уловини етаклаш ҳақида

53-боб. Уловнинг темир-ёғоч ва чарм узангиси ҳақида

54-боб. Яйдоқ отни миниш ҳақида

- 55-боб. Секин йўрғалайдиган от ҳақида
- 56-боб. Отлар ўртасида мусобақа ўтказиш ҳақида
- 57-боб. Отларни мусобақа учун совутиш ҳақида
- 58-боб. Совутилган отларнинг мусобақа марраси ҳақида
- 59-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг моялари ҳақида
- 60-боб. Эшакда ғазот қилиш ҳақида
- 61-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг оқ хачирлари ҳақида
- 62-боб. Аёлларнинг жиҳоди ҳақида
- 63-боб. Аёл кишининг денгизда ғазот қилиши ҳақида
- 64-боб. Кишининг аёлларидан бирини қўйиб,
бошқасини ғазотга олиб бориши ҳақида
- 65-боб. Аёлларнинг ғазот қилиши ва эркаклар
билан бирга жанг қилиши ҳақида
- 66-боб. Ғазотда аёлларнинг одамларга меш кўтариб бориши ҳақида
- 67-боб. Ғазотда аёлларнинг ярадорларни даволаши ҳақида
- 68-боб. Аёлларнинг ярадор ва қурбон бўлганларни жўнатишлари
- 69-боб. Танадан ўқни суғуриб олиш ҳақида
- 70-боб. Ғазотда Аллоҳ йўлида соқчилик қилиш ҳақида
- 71-боб. Ғазотда хизмат қилишнинг фазли ҳақида
- 72-боб. Сафарда ҳамроҳининг юкини ортиб беришнинг фазли ҳақида
- 73-боб. Аллоҳ йўлида бир кунлик посбонликнинг фазли
ҳамда Аллоҳ таолонинг «Эй иймон келтирганлар!
Сабр қилинг...» деган сўзи ҳақида
- 74-боб. Норасидани ғазотга хизмат учун олиб чиқиш ҳақида
- 75-боб. Денгиз сафарига чиқиш ҳақида
- 76-боб. Урушда заифлар ва солиҳларни восита қилиб, ёрдам сўраш
- 77-боб. «Фалончи шаҳиддир», деб бўлмади
- 78-боб. Ўқ отишга чорлаш ҳамда Аллоҳ таолонинг
«Улар учун қўлингиздан келганича куч-қувват ва боқиб
қўйилган отларни тайёрлаб қўйингизки, бу билан Аллоҳнинг
душманини, ўз душманингизни қўрқитасиз», деган сўзи ҳақида
- 79-боб. Найза ва шунга ўхшаш қуроллар билан ўйин кўрсатиш ҳақида
- 80-боб. Қалқон ҳамда шеригининг сипари билан ҳимояланиш ҳақида
- 81-боб. Чарм қалқон ҳақида
- 82-боб. Қиличбоғлар ҳамда қилични бўйинга осиб олиш ҳақида
- 83-боб. Қиличларнинг безаги ҳақида
- 84-боб. Сафарда қайлуула вақтида қиличини дарахтга осиб қўйиш
- 85-боб. Дубулға кийиш ҳақида
- 86-боб. Ўлим олдидан қуролни синдириб

ташлашни маъқул кўрмаслик ҳақида
87-боб. Қайлула вақтида одамларнинг имом ёнидан тарқалиб кетишлари ҳамда дарахтлар тагида сояланиш ҳақида
88-боб. Найзалар борасида айтилган сўзлар ҳақида
89-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг совутлари ҳамда жангда кўйлак кийиш ҳақида
90-боб. Сафарда ва жангда жубба кийиш ҳақида
91-боб. Урушда ипак кийиш ҳақида
92-боб. Пичоқ тўғрисида зикр қилинадиган нарсалар ҳақида
93-боб. Румга уруш қилиш ҳақида айтилган хабарлар ҳақида
94-боб. Яҳудийларга қарши жанг қилиш ҳақида
95-боб. Туркларга қарши жанг қилиш ҳақида
96-боб. Жундан пойабзал киядиганларга қарши жанг қилиш ҳақида
97-боб. Мағлубият пайти шерикларини сафлаш ва уловидан тушиб, нусрат сўраш ҳақида
98-боб. Мушрикларга мағлубият ва изтироб тилаб дуоибад қилиш
99-боб. Мусулмон киши аҳли китобни тўғри йўлга йўллайдими? Ёки уларга китобни ўргатса бўладими?
100-боб. (Қалбларини) улфат қилиш мақсадида мушрикларнинг ҳаққига ҳидоят сўраб дуо қилиш ҳақида
101-боб. Яҳудий ва насронийни даъват қилиш, нима учун уларга қарши жанг қилиниши, Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг Кисро ва Қайсарга битган мактублари ҳамда жангдан олдин даъват қилиш
102-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг Исломга, нубувват(ни эътироф қилиш)га, Аллоҳни қўйиб, бир-бирларини робб қилиб олмасликка чақирганлари ҳамда Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ бир башарга китоб, ҳукм ва нубувват берганидан сўнг унинг одамларга: «Аллоҳни қўйиб, менга банда бўлинглар», дейиши асло мумкин эмас», деган сўзи ҳақида
103-боб. Ғазот қилмоқчи бўлиб, буни бошқа нарса билан яшириш ҳамда пайшанба куни йўлга чиқишни яхши кўриш ҳақида
104-боб. Пешиндан кейин йўлга чиқиш ҳақида
105-боб. Ой охирида йўлга чиқиш ҳақида
106-боб. Рамазонда йўлга чиқиш ҳақида
107-боб. Хайрлашув ҳақида
108-боб. Имомга қулоқ солиш ва итоат қилиш ҳақида
109-боб. Имомнинг ортида туриб жанг қилинади ва у билан ҳимояланилади
110-боб. Урушда қочмасликка байъат қилиш ҳақида

111-боб. Имомнинг одамларни уларнинг тоқатлари
етадиган нарсаларга амр этиши ҳақида

112-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам куннинг бошида жанг
қилмасалар, жангни қуёш заволдан оққунича кечга сурар эдилар

113-боб. Кишининг имомдан изн сўраши ҳақида

114-боб. Янги қуёв бўлатуриб ғазот қилиш ҳақида

115-боб. Уйлангандан кейин ғазотни ихтиёр қилиш ҳақида

116-боб. Ваҳима пайтида имомнинг шошилиши ҳақида

117-боб. Ваҳима пайтида шошилиш ва югуриш ҳақида

118-боб. Ваҳима пайтида ёлғиз ўзи чиқиш

119-боб. Аллоҳнинг йўлида музд ва улов бериш ҳақида

120-боб. Маздур ҳақида

121-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг
яловлари хусусида айтилган гаплар ҳақида

122-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг «Менга бир ойлик
масофадан кучли қўрқув (солиш) ила нусрат берилди», деган сўзлари
ҳамда Аллоҳ азза ва жалланинг «Куфр келтирганларнинг қалбларига
Аллоҳга шерик қилиб олганлари учун тезда қўрқув солурмиз»,
деган сўзи ҳақида

123-боб. Ғазотга чиқишда озуқа олволиш ҳамда Аллоҳ таолонинг
«Озуқа олинг. Энг яхши озуқа тақводир», деган сўзи ҳақида

124-боб. Озуқани гарданга ортиб олиш ҳақида

125-боб. Аёл кишини акасининг орқасига мингаштириш ҳақида

126-боб. Ғазот ва ҳажда мингаштириб олиш ҳақида

127-боб. Эшакка мингашиб олиш ҳақида

128-боб. Узанги ёки шунга ўхшаш нарсани ушлаб туриш ҳақида

129-боб. Душман ерига мусҳафлар билан сафар қилиш ҳақида

130-боб. Жанг олдидан такбир айтиш ҳақида

131-боб. Такбир айтишда овозни баланд кўтаришнинг макруҳлиги

132-боб. Водийга тушганда тасбеҳ айтиш ҳақида

133-боб. Тепаликка кўтарилганда такбир айтиш ҳақида

134-боб. Мусофирга муқимликда қилган амалига
ёзилганидек (савоб) ёзилади

135-боб. Ёлғиз юриш ҳақида

136-боб. Тез юриш ҳақида

137-боб. (Бировга) от миндириб, кейин унинг сотилаётганини кўрса...

138-боб. Ота-онанинг изни билан жиҳод қилиш ҳақида

139-боб. Туянинг бўйнидаги қўнғироқ ва шу кабилар
хусусида айтилган гаплар ҳақида

- 140-боб. Киши бир қўшинга ёзилган бўлиб, унинг аёли ҳаж ниятида йўлга чиқса ёки ўзининг бирор узри бўлса, унга изн бериладими?
- 141-боб. Жосуслик ҳамда Аллоҳ таолонинг «Менинг душманларимни ва ўзингизнинг душманларингизни валий тутманглар», деган сўзи ҳақида
- 142-боб. Асирларни кийинтириш ҳақида
- 143-боб. Қўлида бирор киши мусулмон бўлган одамнинг фазли
- 144-боб. Занжирбанд асирлар ҳақида
- 145-боб. Икки китоб аҳлидан мусулмон бўлган кишининг фазли
- 146-боб. Кечаси туналиб, гўдаклари ва бола-чақаларига талафот етган ўлка аҳли ҳақида
- 147-боб. Урушда гўдакларни ўлдириш ҳақида
- 148-боб. Урушда аёлларни ўлдириш ҳақида
- 149-боб. Аллоҳнинг азоби билан азоблаб бўлмайди
- 150-боб. «Сўнгра ё илтифот, ё товон олишдир»
- 151-боб. Асир кофирлардан нажот топиш учун ўзини асирга олганларни ўлдириши ёки алдаши мумкинми?
- 152-боб. Мушрик мусулмонни ёқиб юборса, ўзи ҳам ёқиб юбориладими?
- 153-боб.
- 154-боб. Ҳовли ва хурмозорларни ёқиш ҳақида
- 155-боб. Ухлаётган мушрикни ўлдириш ҳақида
- 156-боб. Душманга йўлиқишни орзу қилманглар!
- 157-боб. Уруш ҳийладир
- 158-боб. Урушда ёлғон ишлатиш ҳақида
- 159-боб. Аҳли ҳарбни сездирмай ўлдириш ҳақида
- 160-боб. Талафот етказишидан қўрқилган кишига нисбатан ишлатиш жоиз бўлган ҳийла ва тадбир ҳақида
- 161-боб. Урушда ражаз айтиш ва хандақ қазиш асносида овоз кўтариш
- 162-боб. От устида маҳкам тура олмайдиган киши ҳақида
- 163-боб. Жароҳатни бўйра куйдириб даволаш, аёл кишининг ўз отасининг юзидан қонни ювиши ва сипарда сув ташиш ҳақида
- 164-боб. Урушда ўзаро низо ва ихтилоф қилишнинг макруҳлиги ҳамда имомига осийлик қилган кишининг жазоси ҳақида
- 165-боб. Тунда ваҳимага тушишса...
- 166-боб. Душманни кўриб, одамларга эшиттириш учун бор овози билан «Ҳой! Сабоҳ!» деб бақариш ҳақида
- 167-боб. «Ол буни! Мен фалончининг ўғлиман!» деган киши ҳақида
- 168-боб. Душман ҳукмига рози бўлса...

169-боб. Асирни ўлдириш ҳамда тутқунни ўлдириш ҳақида
170-боб. Киши ўзини асирликка топширадими?
Ўзини асирликка топширмаган ва қатл этилиши
олдидан икки ракат намоз ўқиб олган киши ҳақида
171-боб. Асирни қўйиб юбориш ҳақида
172-боб. Мушриклар учун товон ҳақида
173-боб. Аҳли ҳарбнинг дорул-Исломга омонликсиз кириши ҳақида
174-боб. Зиммийлар ҳимояси учун жанг қилиш
ҳамда уларнинг қул қилинмаслиги ҳақида
175-боб. Вафднинг мукофотлари ҳақида
176-боб. Зиммийлар учун шафоат талаб қилиш
ҳамда улар билан қилинадиган муомала ҳақида
177-боб. Вафдлар учун яسانيш ҳақида
178-боб. Болага Ислом қандай таклиф қилинади?
179-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг яҳудийларга:
«Мусулмон бўлинглар, саломат қоласизлар», деганлари ҳақида
180-боб. Агар бир қавм Дорул-ҳарбда мусулмон бўлса
ва уларнинг мол-мулк ва ерлари бўлса, булар ўзларигадир
181-боб. Имомнинг одамларни хатга тушириши ҳақида
182-боб. Аллоҳ динни фожир билан ҳам қўллаб қўяди
183-боб. Урушда душмандан хавфсираганда
амир этиб тайинланмай туриб амир бўлиш ҳақида
184-боб. Қўшимча куч ила ёрдам бериш ҳақида
185-боб. Душманни енгиб, уларнинг майдонида уч (кеча) қолиш
186-боб. Ўлжани ғазотда ҳам, сафарда ҳам бўлиб бериш ҳақида
187-боб. Мушриклар мусулмоннинг мол-мулкани
ўлжага олишса-ю, кейин мусулмон уни топиб олса...
188-боб. Форсча ва ажамча гапириш ҳамда Аллоҳ таолонинг
«Тилларингиз ва рангларингизнинг турлича бўлиши...»,
«Қайси бир Расулни юборган бўлсак, ўз қавми тили
ила юборганмиз», деган сўзи ҳақида
189-боб. Ўлжага хиёнат қилиш ҳақида ҳамда Аллоҳ таолонинг
«Кимки ўлжага хиёнат қилса, хиёнат қилиб олган нарсаси
билан келади», деган сўзи ҳақида
190-боб. Ўлжага хиёнатнинг ози ҳақида
191-боб. Ўлжадаги туя ва қўй-эчкиларни сўйиш макруҳлиги ҳақида
192-боб. Фатҳлар хусусидаги башоратлар ҳақида
193-боб. Хушxabар келтирганга нима берилиши ҳақида
194-боб. Фатҳдан кейин ҳижрат йўқ

195-боб. Зиммийлар ва мўминалар Аллоҳга осий бўлсалар, эркак киши уларнинг сочларига қарашга ва ечинтиришга мажбур бўлиб қолса...

196-боб. Ҳозийларни кутиб олиш ҳақида

197-боб. Ҳазотдан қайтганда нима дейиш ҳақида

198-боб. Сафардан келганда намоз ўқиш ҳақида

199-боб. Ташриф чоғидаги таом ҳақида

57. Хумус китоби

1-боб. Хумуснинг фарзлиги ҳақида

2-боб. Хумусни адо этиш диндандир

3-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг вафотларидан кейин у зотнинг аёлларининг нафақалари ҳақида

4-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг завжаларининг уйлари, уларга мансуб уйлар ҳамда Аллоҳ таолонинг «Уйларида қарор топинг», «Набийнинг уйларига кирманг. Сизларга изн берилганидагина (киринг)», деган сўзи ҳақида

5-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг совутлари, ҳассалари, қиличлари, жомлари, узуклари ҳамда шу жумладан, у зотдан кейин халифалар ишлатган, тақсим қилинган зикр қилинмаган нарсалар, вафотларидан кейин асҳоблари табаррук қилиб юрган сочлари, шиппаклари ва идишлари ҳақида

6-боб. Хумус Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ва мискинларнинг фавқулодда зарурат ишлари учун эканига далил. Фотима Набий алайҳиссаломга дон янчиш ва тегирмон ишидан шикоят қилиб, асирлардан хизматчи беришларини сўраганида уни Аллоҳга топшириб, суффа аҳлини ва тулларни устун кўрганлари

7-боб. Аллоҳ таолонинг «Бешдан бири Аллоҳга», деган сўзи ҳақида

8-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг «Сизларга ўлжалар ҳалол қилинди», деган сўзлари ҳақида

9-боб. Ўлжа жангда қатнашганларникидир

10-боб. Ўлжа учун жанг қилганнинг ажри камаядими?

11-боб. Имомнинг ўз ҳузурига келган нарсаларни бўлиб бериши, ҳозир бўлмаган ёки ғойиб одам учун сақлаб қўйиши ҳақида

12-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг Қурайза ва Назир(дан тушган ўлжа)ларни қандай тақсим қилганлари

ва улардан фавқулодда заруратлари учун бериб турганлари ҳақида

13-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам ёки бошлиқлар билан бирга бўлса, тирикдир ё ўликдир, ғозийнинг моли баракали бўлиши ҳақида

14-боб. Агар имом бирор элчини бир юмушга юборса

ёки уни бирор жойда туришга буюрса, унга улуш ажратиладими?

15-боб. Ҳавозинликлар Набий соллаллоҳу алайҳи васалламдан уларда (шу қабилада) эмизилганларининг ҳаққини сўрашганида мусулмонлардан

бу ҳақни ҳалол қилишни сўраганлари, Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг одамларга фай ва ўлжалар хумусидан беришни ваъда қилганлари, ансорларга берганлари ва Жобир ибн Абдуллоҳга Хайбар хурмосидан берганлари хумус мусулмонларнинг фавқулодда заруратлари учунлигига далиллардандир

16-боб. Асирлар хумусга киритилмай туриб, Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг уларга илтифот кўрсатганлари ҳақида

17-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг Бану Мутталиб ва Бану Ҳошимга Хайбар хумусидан бўлиб берганлари хумуснинг имомга тегишлилигига ва уни қариндошларининг бирини қўйиб, бошқасига бераверишига далиллардандир

18-боб. Салабларни хумус қилмаган киши ҳамда ким бир жангчини ўлдирса, унинг салаби хумус қилинмай туриб, уники бўлиши ва имомнинг бу ҳақда ҳукм қилиши ҳақида

19-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг қалблари улфат қилинадиганлар ва бошқаларга хумус ва шу кабилардан берганлари

20-боб. Дорул-ҳарб ерларида қўлга киритилган егулик хусусида

58. Жизя китоби

1-боб. Жизя, ҳарб аҳли билан келишиш, Аллоҳ таолонинг «Аллоҳга ва охират кунига иймон келтирмайдиган, Аллоҳ ва Унинг Расули ҳаром қилган нарсаларни ҳаром деб билмайдиган, ҳақ динга юрмайдиган китоб берилганларга қарши, то улар бўйин эккан – яъни хор бўлган – ҳолларида ўз қўллари билан жизя бермагунларича жанг қилинг», деган сўзи ҳамда яҳудийлар, насронийлар, мажусийлар ва ажамлардан жизя олиш тўғрисида келган хабарлар ҳақида

2-боб. Имом бир шаҳарнинг подшоҳи билан битим тузса, бу қолганларга ҳам ўтадимми?

3-боб. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг аҳли зиммалари хусусидаги васиятлар ҳақида

4-боб. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг Баҳрайндан тақсим ажратиб берганлари, Баҳрайн молидан ҳамда жизядан ваъда қилганлари, фай ва жизянинг кимларга тақсимланиши ҳақида

5-боб. Муъоҳадни айбсиз ўлдирганнинг гуноҳи ҳақида

6-боб. Яҳудийларни Араб жазирасидан чиқариб юбориш ҳақида

7-боб. Мушриклар мусулмонларга хиёнат қилишса, кечириладими?

- 8-боб. Имомнинг аҳдни бузганларни дуоибад қилиши ҳақида
- 9-боб. Аёлларнинг омонлик бериши ва ҳимояга олиши ҳақида
- 10-боб. Мусулмонларнинг кафиллиги ва ҳимояси бирдир, буни уларнинг энг оддийлари ҳам қилаверади
- 11-боб. «Исломга кирдик»ни тўғри айта олмай, «Собий бўлдик», дейишса...
- 12-боб. Мушриклар билан мол ва бошқа нарса эвазига ярашиш ва сулҳ қилиш; аҳдга вафо қилмаган кишининг гуноҳи ҳамда Аллоҳ таолонинг «Агар улар тинчликка ён боссалар, сен ҳам шунга ён бос...» деган сўзи ҳақида
- 13-боб. Аҳдга вафо қилишнинг фазли ҳақида
- 14-боб. Агар зиммий сеҳр қилса, кечириладими?
- 15-боб. Хиёнатдан ҳазир бўлиш ҳамда Аллоҳ таолонинг «Агар сени алдашни ирода қилсалар, бас, сенга Аллоҳ етарлидир...», деган сўзи ҳақида
- 16-боб. Аҳдлашганларга аҳд бекор қилингани қандай билдирилади?
- 17-боб. Аҳдлашиб, сўнг хиёнат қилганнинг гуноҳи ҳамда Аллоҳнинг «Уларнинг сен билан аҳдлашган, сўнгра қўрқмай ҳар сафар аҳдларини бузадиганларидир», деган сўзи ҳақида
- 18-боб.
- 19-боб. Уч кунга ёки маълум вақтга сулҳ тузиш ҳақида
- 20-боб. Муддатсиз битим тузиш ва Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг «Сизларни у ерда Аллоҳ турғизганча турғизаман», деган сўзлари ҳақида
- 21-боб. Мушрикларнинг мурдаларини қудуққа ташлаш ва улар учун пул олинмаслиги ҳақида
- 22-боб. Яхшига ҳам, фожирга ҳам хиёнат қилувчининг гуноҳи ҳақида

59. Яратишнинг ибтидоси китоби

- 1-боб. Аллоҳ таолонинг «У – махлуқотни аввал бошдан яратадиган, сўнгра уни қайта яратадиган Зотдир», деган сўзи ҳақида
- 2-боб. Етти ер хусусида келган хабарлар ва Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ етти осмонни ва уларнинг мислича ерни яратган Зотдир. Уларнинг орасидан (У Зотнинг) амри тушадир. Аллоҳ ҳар бир нарсага қодир эканини ва албатта, Аллоҳ ҳар бир нарсани Ўз илми ила ўраб олганини билишингиз учундир» деган сўзи ҳақида
- 3-боб. Юлдузлар ҳақида
- 4-боб. Қуёш ва ойнинг тавсифи ҳақида
- 5-боб. Аллоҳ таолонинг «У ўз раҳмати олдидан шамолларни тарқоқ қилиб юборган Зотдир», деган сўзи хусусида келган хабарлар ҳақида

6-боб. Фаришталарнинг зикри ҳақида

7-боб. «Бирортангиз ва фаришталар ҳам осмонда «омин» деса ва буларнинг бири иккинчисига тўғри келиб қолса, унинг ўтган гуноҳлари мағфират қилинади»

8-боб. Жаннатнинг сифатлари ва унинг яратиб қўйилгани хусусида келган хабарлар ҳақида

9-боб. Жаннат эшикларининг тавсифи ҳақида

10-боб. Дўзахнинг тавсифи ва унинг яратиб қўйилганлиги ҳақида

11-боб. Иблис ва унинг лашкарлари тавсифи ҳақида

12-боб. Жинлар, уларнинг савоб олишлари

ва иқобга тортилишлари ҳақида

13-боб. Аллоҳ азза ва жалланинг «Ва бир гуруҳ жинларни Қуръон эшитишлари учун сен томон йўллаганимизни эсла... Ана ўшалар очиқ-ойдин залолатдадирлар», деган сўзи ҳақида

14-боб. Аллоҳ таолонинг «Ва унда турли жонзотларни таратиб қўйди», деган сўзи ҳақида

15-боб. Мусулмоннинг энг яхши мулки сурувдир, унинг кетидан тоғ тепаларига чиқиб кетади

16-боб. Жониворлардан бештаси фосиқдир, улар Ҳарамда ҳам ўлдирилади

17-боб. Бирингизнинг ичимлигига пашша тушса, уни ботириб олсин, чунки унинг бир қанотида дард, бошқасида шифо бор

60. Анбиёлар салавотуллоҳи алайҳим китоби

1-боб. Одам салавотуллоҳи алайҳ ва зурриётининг яратилиши ҳақида

1-боб (такрорий). Аллоҳ таолонинг «Эсла, вақтики Роббинг фаришталарга «Албатта, Мен ер юзида халифа қилувчиман» деди», деган сўзи

2-боб. «Рухлар – тўпланган аскарлардир»

3-боб. Аллоҳ азза ва жалланинг «Дарҳақиқат, Биз Нуҳни ўз қавмига юбордик», деган сўзи ҳақида

3-боб (такрорий). Аллоҳ таолонинг «Албатта, Биз Нуҳни «Қавмингни уларга аламли азоб келишидан аввал огоҳлантир», дея ўз қавмига расул қилиб юбордик»дан суранинг охиригача бўлган сўзлари ҳақида

4-боб.

5-боб. Идрис алайҳиссалом ҳамда Аллоҳ таолонинг «Уни олий мақомга кўтардик», деган сўзи ҳақида

6-боб. Аллоҳ таолонинг «Одга ўз биродарлари Ҳудни (юбордик).

У: «Эй қавмим, Аллоҳга ибодат қилинг», деди», деган сўзи ҳамда

«Ўз қавмини қум тепаликларда огоҳлантирганни...»дан
«...Жиноятчи қавмларни шундай жазолармиз», деган сўзигача
6-боб (такрорий). Аллоҳ азза ва жалланинг «Од эса
сарсар – қаттиқ – шамол билан ҳалок қилиндилар», деган сўзи ҳақида
7-боб. Яъжуж ва маъжуж қиссаси ҳамда Аллоҳ таолонинг
«Эй Зулқарнайн, албатта, яъжуж ва маъжуж ер юзида
бузғунчилик қилувчилардир», дейишди», деган сўзи ҳақида
8-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ Иброҳимни халил тутди»,
«Албатта, Иброҳим ўта итоаткор уммат эди» ва «Албатта,
Иброҳим нолон ва ҳалимдир» деган сўзлари ҳақида
9-боб.
10-боб.
11-боб. Аллоҳ азза ва жалланинг «Уларга Иброҳимнинг
меҳмонлари ҳақида хабар бер», деган сўзи ҳақида
12-боб. Аллоҳ таолонинг «Китобда Исмоилни ҳам эсла!
Албатта, у ваъдасига содиқ эди», деган сўзи ҳақида
13-боб. Исҳоқ ибн Иброҳим алайҳимассалом қиссаси
14-боб. «Ёки Яъқубга ўлим ҳозир бўлиб,
...ҳамда биз унга мусулмонлармиз», деган сўзи ҳақида
15-боб. «Ва Лутни ҳам (расул қилиб юбордик).
Ўшанда у ўз қавмига деди: «Сиз кўра туриб, фаҳш иш қиласизми?!...»
16-боб. «Элчилар Лут аҳлига келганларида
у: «Албатта, сиз нотаниш қавмсиз», деди»
17-боб. Аллоҳ таолонинг «Самудга
биродарлари Солиҳни (юбордик)», деган сўзи ҳақида
18-боб. «Ёки Яъқубга ўлим келганда гувоҳ бўлганмисиз?»
19-боб. Аллоҳ таолонинг «Батаҳқиқ, Юсуф ва унинг
оға-иниларида сўровчилар учун оят(ибрат)лар бор эди», деган сўзи
20-боб. Аллоҳ таолонинг «Ва Айюбнинг ўз Роббига:
«Албатта, мени зарар тутди ва Сен раҳмлиларнинг
энг раҳмлисисан», деганини эсла», деган сўзи ҳақида
21-боб. «Китобда Мусони эсла. Албатта, у танлаб олинган эди
ҳамда расул ва набий эди. Биз унга Турнинг ўнг томонидан нидо
қилдик ва муножот учун уни (Ўзимизга) яқинлаштирдик».
(Яъни) у билан гаплашди.
22-боб. «Оли Фиръавндан бўлган, иймонини беркитиб юрадиган
бир мўмин киши деди: «...Ҳаддидан ошган, каззоб шахсни...»
23-боб. Аллоҳ азза ва жалланинг «Сенга Мусонинг хабари келдими?
У оловни кўрган чоғида... Муқаддас Туво водийсида», деган сўзи

24-боб. Аллоҳ таолонинг «Ва сенга Мусонинг хабари келдим»,
«Аллоҳ Мусо билан гаплашди», деган сўзи ҳақида

25-боб. Аллоҳ таолонинг «Мусо билан ўттиз кечага
ваъдалашдик...» деган сўзи ҳақида

26-боб. Тўфоннинг сел жумласидан экани ҳақида

27-боб. Хизр билан Мусо алайҳимассаломнинг ҳадиси ҳақида

28-боб.

29-боб. «Ўз санамларига берилиб сиғинаётган...»

30-боб. «Мусо ўз қавмига «Аллоҳ сизларга бир
сигир сўйишни буюрмоқда», деганини эсла...»

31-боб. Мусо алайҳиссаломнинг вафоти ва
у кишининг кейин эсланиши ҳақида

32-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ иймон келтирганларга
Фиръавннинг хотинини мисол қилиб келтирди...
Ва итоаткорлардан бўлди», деган сўзи ҳақида

33-боб. «Албатта, Қорун Мусо қавмидан бўлиб...»

34-боб. Аллоҳ таолонинг «Ва Мадянга биродарлари
Шуъайбни (юборди)», деган сўзи ҳақида

35-боб. Аллоҳ таолонинг «Ва албатта, Юнус ҳам
мурсаллардандир... Кейин Биз уларни маълум
вақтгача баҳралантирдик», деган сўзи

36-боб. «Улардан денгиз соҳилида жойлашган қишлоқ ҳақида,
шанба куни ҳаддан ошганлари, - «йаъдууна фис-сабти» шанба
куни ҳаддан ошиб, тажовузкорлик қилганлари - шанбалик
кунлари балиқлари қалқиб - «шурроъан» қалқиган
ҳолларида - келиб... «хорланган маймунларга айланинг!» дедик».

37-боб. Аллоҳ таолонинг «Ва Довудга Забурни бердик», деган сўзи

38-боб. Аллоҳга энг суюкли намоз Довуднинг намози,
Аллоҳга энг суюкли рўза Довуднинг рўзасидир.
У кечанинг ярмигача ухлаб, учдан бирини ибодат
билан ўтказар ва яна олтидан бирида ухлар эди.
У бир кун рўза тутиб, бир кун оғзи очиқ бўлар эди.

39-боб. «Қувват соҳиби бўлган бандамиз Довудни эсла.
Албатта, у аввобдир... Ва ҳал қилувчи нутқни бердик»

40-боб. Аллоҳ таолонинг «Ва Довудга Сулаймонни ҳадя қилдик.
У қандай яхши банда! Албатта, у аввобдир», деган сўзи ҳақида

41-боб. Аллоҳ таолонинг «Дарҳақиқат, Биз Луқмонга:
«Аллоҳга шукр қил», дея ҳикматни бердик...
Албатта, Аллоҳ ҳар бир манман, мақтанчоқни севмас», деган сўзи

42-боб. «Уларга шаҳар аҳолисини мисол қилиб келтир» ояти
43-боб. Аллоҳ таолонинг «(Бу) Роббингнинг Ўз бандаси Закариёга бўлган раҳматининг зикридир. Ўшанда у Роббига махфий нидо қилган эди: «Роббим, менинг суякларим мўртлашди, бошга оқ туташди... Бундан олдин унга отдош қилган эмасмиз», деган сўзи ҳақида
44-боб. Аллоҳ таолонинг «Китобда Марямни эсла. У ўшанда ўз аҳлидан шарқий маконга ажраб чиққанди», деган сўзи ҳақида
45-боб. «Эсла, вақтики, фаришталар дедилар: «Эй Марям, албатта, Аллоҳ сени софлади, поклади ва бутун оламдаги аёллар узра сайлаб олди»
46-боб. Аллоҳ таолонинг «Ўшанда фаришталар дедилар: «Эй Марям... Унга «бўл!» дейди, холос. Бас, у бўлади», деган сўзи
47-боб. Аллоҳ айтади: «Эй аҳли китоблар! Динингизда ҳаддан ошманг... Вакилликка Аллоҳнинг Ўзи кифоя қилур».
48-боб. «Китобда Марямни эсла. Ўшанда аҳлидан ажраб чиққан эди»
49-боб. Ийсо ибн Марям алайҳимассаломнинг тушиши ҳақида
50-боб. Бану Исроил хусусида айтилган нарсалар ҳақида
51-боб. Бану Исроилдаги пес, кўр ва кал хусусидаги ҳадис ҳақида
52-боб. «Каҳф ва битик соҳибларини Бизнинг ажойиб оят-мўъжизаларимиздан деб ҳисобладингми?!»
53-боб. Фор ҳадиси ҳақида
54-боб.

61. Маноқиблар китоби

1-боб. Аллоҳ таолонинг «Эй одамлар! Биз сизларни бир эркак ва аёлдан яратдик ва сизларни ўзаро танишишингиз учун халқлар ва қабилалар қилиб қўйдик. Албатта, Аллоҳнинг ҳузурида энг мукаррамингиз энг тақводорингиздир» ва «Номини ишлатиб бир-бирингиздан сўровда бўладиганингиз Аллоҳдан ва қариндошлик(алоқалари)дан кўрқинг. Албатта, Аллоҳ устингиздан кузатиб турувчи Зотдир» деган сўзи ҳамда жоҳилият сўзларидан қайтарилгани ҳақида.

1-боб. (такрорий)

2-боб. Қурайшнинг маноқиблари ҳақида

3-боб. Қуръон қурайшнинг тилида нозил бўлган

4-боб. Яман(аҳли)нинг Исмоил алайҳиссаломга мансублиги ҳақида

5-боб.

6-боб. Аслам, Ғифор, Музайна, Жухайна ва Ашжаъ ҳақида

7-боб. Қаҳтон ҳақида

8-боб. Жоҳилият сўзларидан қайтарилгани ҳақида

9-боб. Хузоъа қиссаси ҳақида

- 10-боб. Абу Зарр розияллоху анхунинг Исломга кириши қиссаси
- 11-боб. Замзам қиссаси ҳақида
- 12-боб. Замзам қиссаси ва арабларнинг жоҳиллиги ҳақида
- 13-боб. Исломда ҳам, жоҳилиятда ҳам ота-боболарига нисбатланиш
- 14-боб. Қавмнинг синглисининг ўғли ҳам,
қавмнинг мавлоси ҳам уларнинг ўзларидандир
- 15-боб. Ҳабашлар қиссаси ва Набий соллаллоху
алайҳи васалламнинг «Эй Бану Арфида!» деган сўзлари ҳақида
- 16-боб. Насабининг ҳақорат қилинмаслигини хуш кўриш ҳақида
- 17-боб. Расулulloх соллаллоху алайҳи васалламнинг исмлари
ҳамда Аллоҳ таолонинг «Муҳаммад Аллоҳнинг Расулидир,
у билан бирга бўлганлар кофирларга шиддатлидирлар» ва
У Зотнинг «...Ва мендан кейин келувчи Аҳмад исми расул
хушхабарини бериш учун» деган сўзи хусусида келган хабарлар
- 18-боб. Хотимун-набийин соллаллоху алайҳи васаллам ҳақларида
- 19-боб. Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг вафотлари ҳақида
- 20-боб. Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг кунялари ҳақида
- 21-боб.
- 22-боб. Нубувват муҳри ҳақида
- 23-боб. Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг васфлари ҳақида
- 24-боб. Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг
кўзлари ухлар, қалблари эса ухламас эди
- 25-боб. Ислом давридаги нубувват аломатлари ҳақида
- 26-боб. Аллоҳ таолонинг «Улар уни худди болаларини танигандек
танийдилар. Албатта, уларнинг бир гуруҳи била туриб ҳақни
беркитадилар», деган сўзи ҳақида
- 27-боб. Мушрикларнинг Набий соллаллоху алайҳи васалламдан
мўъжиза сўрашгани, у зотнинг уларга ойни иккига бўлиб
кўрсатганлари ҳақида
- 28-боб.

Иловалар